

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Kleuterschool - Familia te EDEGEM

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	9829
Instelling	Vrije Kleuterschool - Familia
Directeur	Ilse DEMARBAIX
Adres	Pieter van Maldereplein 8 - 2650 EDEGEM
Telefoon	03-449.41.22
Fax	03-449.72.26
E-mail	familiaks@telenet.be
Website	www.familiaks.be
Bestuur van de instelling	VZW KOR Edegem-Kontich-Mortsel
Adres	Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN
Scholengemeenschap	Prins Boudewijn
Adres	Ingenieur Haesaertsiaan 4 - 2650 EDEGEM
CLB	Vrij CLB 2 Antwerpen - Middengebied
Adres	Sint-Benedictusstraat 14_B - 2640 MORTSEL
Dagen van het opvolgingsbezoek	02-06-2016
Einddatum van het opvolgingsbezoek	02-06-2016
Datum bespreking verslag met de instelling	02-06-2016
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Hilde REYNIERS
Teamleden	Guido AERTS, Vera VAN DE VELDE

OV – 9829 – bao – Vrije Kleuterschool

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 HISTORIEK	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN).....	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?.....	4
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands.....	4
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	6

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geremedieerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIP0-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 25-02-2013 tot 28-02-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 29-02-2016 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van Nederlands in voldoende mate na. Het onderwijsaanbod is doelgericht en gradueel opgebouwd. Alle domeinen komen evenwichtig, geïntegreerd en in gevarieerde talige situaties aan bod. Een rijke leeromgeving daagt de kleuters uit om de taalvaardigheden te oefenen met ondersteunende ontwikkelingsmaterialen.

Curriculum	Na de schooldoorlichting van 2013 stelde het team een verbeterplan op en stuurde dit in de loop van het traject regelmatig bij. Het inspectierapport vormde de basis voor een taaltraject en een taalbeleidsplan op school. Daarin geeft de school haar taalbeleidsvisie weer en de doelen waaraan ze wil werken op niveau van de school, kleuteronderwijzers en kleuters in samenwerking met ouders en externen.
Onderwijsaanbod	De school richtte een kernteam op en organiseerde naast de vaste personeelsvergaderingen nog een maandelijks taalteamoverleg. Vanaf het schooljaar 2013-2014 werd een halftijdse taalcoach ingeschakeld die de kleuteronderwijzers en kleuters ondersteunt tot op de klasvloer.
<i>Referentiekader</i>	Om meer doelgericht te leren werken, volgden de kleuteronderwijzers nascholing. Zij vertrekken nu in hun themaplanning vanuit enkele dominante doelen van het neteigen referentiekader. Zij zorgen dat deze regelmatig aan bod komen in verschillende activiteiten en koppelen daar de leerplandoelen aan. Er is nog geen systematische bewaking van het aanbod om de volledigheid en het evenwicht na te gaan op jaarbasis.
<i>Planning</i>	De kleuteronderwijzers zetten nu sterk in op de taalontwikkeling van kleuters. De meesten stellen open vragen en ontlokken in de gesprekken taal bij de kleuters. De aandacht voor de schooltaal is toegenomen en wordt functioneler ingezet. Toch is het nog een uitdaging om de begrippen uit het leerplan planmatiger aan de orde te laten komen.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

De kleuteronderwijzers zorgen voor kortere klassikale instructies en gaan meer individueel en in kleine groep ondersteunen. Ze lezen regelmatig voor en laten kleuters veel vertellen. Ze werkten een boekenhoekfiche uit met aandacht voor doelen, doorgaande lijn en afspraken. De boekenhoek is in de meeste klassen aantrekkelijk met een gevarieerd aanbod. De oudste kleuters gaan naar de openbare bibliotheek. Ouders, leerlingen en directeur komen voorlezen aan kleuters. De school stimuleert een open houding voor taaldiversiteit en geeft ook aandacht aan anderstalige ouders die al dan niet in de eigen taal komen voorlezen.

Kamishibai is een veelgebruikte werkvorm op school. De kleuteronderwijzers spelen regelmatig poppenkast in de klas en klasdoorbrekend. Ook de kleuters krijgen geregeld de kans om vanuit hun eigen fantasie poppenspel te spelen. In elke leeftijdsgroep zijn aangepaste gedichtendoosjes waarmee kleuters dagelijks op een speelse wijze in contact komen met versjes.

Om de schrijfvaardigheden te trainen, volgen de kleuteronderwijzers een methode die start van bij de jongste kleuters. Het aantal spelwerkbladen is sterk verminderd ten voordele van actief leren in realistische situaties.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Het klasmanagement in de klassen is wisselend. Een aantal kleuteronderwijzers houdt vast aan sterk leerkrachtgestuurd onderwijs, anderen zorgen voor een evenwicht in sturing en kleuterinitiatief, sommigen geven teveel vrijheid waardoor onder meer gespreksconventies niet meer door de kleuters worden nageleefd.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De school heeft geïnvesteerd in een nieuw boekenaanbod voor de klassen. De kleuteronderwijzers maken zelf heel wat materialen aan. Deze zijn mooi en functioneel.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzers observeren en noteren opvallende zaken. De kleuters evalueren op basis van de vooropgestelde dominante doelen blijft beperkt tot de kleuters met verhoogde zorg.

Het schoolteam ontwikkelde een eigen kindvolgsysteem op basis van het koepeleigen referentiekader en stuurt dit nog regelmatig bij. De cesuurbepaling voor de leeftijdsgroepen moet genormeerde testen vervangen. Tweemaal per jaar hebben de kleuteronderwijzers een vaste observatieweek en brengen dan de gegevens in het digitale kindvolgsysteem. Bij de kleuters met verhoogde zorg overleggen zij met het zorgteam, CLB, externe partners en de ouders. In het kinddossier is er aandacht voor een gerichte zorgvraag, reeds gedane acties, positieve elementen, uitval en de acties die vooropgesteld en geëvalueerd worden.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Drie jaar geleden zaten de kleuters in gemengde kleutergroepen, nadien koos het team voor leeftijdsgroepen. De kleuteronderwijzers differentiëren in de klas door uitdagende taken op maat van de kleuters. De kleuteronderwijzers zetten in op verhoogde taalzorg nadat ze de positieve ingesteldheid en betrokkenheid van de kleuters hebben nagegaan en verhoogd. Als een kleuter negatief scoort op vlak van taalontwikkeling gaan de zorgcoördinator en klastitularis het probleem analyseren op basis van een vragenlijst en zoeken naar gepaste opvolging.

Taalzwakke kleuters krijgen soms een boek met CD mee naar huis om thuis mee aan de slag te gaan.

Een zorgleraar is aangesteld voor de beide vestigingsplaatsen en werkt vraaggestuurd. De taalcoach komt op vaste momenten in de klassen tijdens de 'meespeelmomenten' of voorziet een expliciet aanbod voor enkele kleuters. Het materiaal dat zij dan gebruikt blijft een ganse week ter beschikking in de klas.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Het schoolteam volgde heel wat nascholing om gelijkgericht te vorderen in het taaltraject. De kleuteronderwijzers volgen jaarlijks nog individuele nascholing en multipliceren de opgedane kennis en ervaringen. Het hechte team wisselt veel expertise uit, ook vestigingoverstijgend. Het ervaart veel ondersteuning van directie en collega's.

Kwaliteitszorg

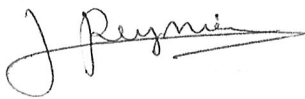
Het schoolteam had aanvankelijk een ambitieus verbeterplan opgesteld, maar ervaarde na het eerste jaar dat het te snel ging voor de kleuteronderwijzers. Veel structureel en informeel overleg, ondersteuning en coaching zorgden ervoor dat het team samen vorderde in het traject. Samen hebben zij gewerkt aan de vooropgestelde doelen en grote stappen voorwaarts gezet in het taalbeleidsplan van de school en hebben de tekorten weg gewerkt.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het kleuteronderwijs.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
	
Hilde REYNIERS de inspecteur-verslaggever	Ilse DEMARBAIX de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	23 -06- 2016